

แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติจังหวัดเชียงใหม่ Motivation of Thai Tourists Towards Visiting Chiang Mai National Park

พุทธรักษ์ พุทธวงษ์ และศรัญญา กั้นตะบุตร**

บทคัดย่อ

การค้นคว้าแบบอิสระนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติจังหวัดเชียงใหม่ ประชากรคือนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 384 ราย ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 21 – 30 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพลูกจ้างหรือพนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 15,000 – 30,000 บาท มีที่พักอาศัยปัจจุบันอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่ และมีพฤติกรรมการท่องเที่ยว คือเป็นนักท่องเที่ยวระหว่างวันหยุด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพักผ่อนหย่อนใจในวันหยุด และตัดสินใจท่องเที่ยวด้วยตนเอง ออกเดินทางในช่วงฤดูหนาว พักที่ลานกางเต็นท์ จำนวน 1 คืน

ในด้านแรงจูงใจ ผู้ตอบแบบสอบถาม ให้ความสำคัญต่อปัจจัยผลักระดับมาก ในด้านความต้องการตอบสนองทางด้านร่างกาย ด้านความต้องการพบสิ่งใหม่ ด้านความต้องการเดินทางเพื่อโอกาสในการเข้าสังคม และให้ความสำคัญต่อปัจจัยผลักระดับปานกลาง ในด้านความต้องการความภูมิใจที่ได้รับในการท่องเที่ยว และด้านความต้องการเพื่อจะศึกษาเรียนรู้วัฒนธรรม ชนชาติ การดำรงชีวิต

ปัจจัยดึงดูดที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในระดับมาก ได้แก่ ด้านทรัพยากร ภูมิประเทศและทำเลที่ตั้ง ด้านที่พักสิ่งอำนวยความสะดวกและการเดินทาง ด้านค่าครองชีพ ด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เทศกาล และประเพณี ด้านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ABSTRACT

This independent research aims to study the motivation for Thai tourists to travel in Chiang Mai National Park. The population is tourists in the Chiang Mai National Park. The sample group was 384. Data were analyzed using descriptive statistics E.g. Frequency, Percentage, Average

The results showed that most of the respondents were female, aged between 21 and 30 years old, with a bachelor's degree, private company employee, monthly income between 15,000 - 30,000 Baht, currently residing in Chiang Mai. Tourism behavior is active during the holidays with the purpose of relaxing on vacation and deciding to travel by themselves in winter for a one night camping.

In terms of motivation, respondents place high priority on the Push factors. On the demand side, they found something new. The need to travel for social opportunities and focusing on moderate push factors, such as the need for pride received in tourism and learning about the culture, nationality, and livelihood.

* นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์ประจำภาควิชาการจัดการและการเป็นผู้ประกอบการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Pull factors that the respondents placed high emphasis on are resources, geography and location. Accommodation, facilities and travel cost of living are also considered in terms of history, culture, festivals and traditions related agencies.

บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทย เป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศไทย อีกทั้งยังเป็นส่วนหนึ่งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (ปี 2560 - 2564) ในด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจบริการและการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพให้เติบโตและสนับสนุนภาคการผลิต (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) ซึ่งในปี 2562 ภาคการท่องเที่ยวของไทยได้สร้างมูลค่าเพิ่มแก่เศรษฐกิจไทยร้อยละ 17 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ นอกจากนี้ธุรกิจภาคการท่องเที่ยวยังกระจายตัวตามภูมิภาคต่าง ๆ ภาคการท่องเที่ยวจึงเป็นแหล่งการจ้างงานที่สำคัญกว่า 4 ล้านคน และสร้างรายได้ภาษีให้แก่รัฐ 88,708 ล้านบาท (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2562)

อุทยานแห่งชาติเป็นหนึ่งในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีแนวโน้มที่จะเติบโตเพิ่มมากขึ้น โดยดูจากข้อมูลนักท่องเที่ยวที่เข้าชมอุทยานแห่งชาติ ระหว่างปี พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2562 ซึ่งมีจำนวนประมาณ 19 ล้านคน ถึง 20 ล้านคน โดยส่วนมากเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยคิดเป็นร้อยละ 70 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด (สำนักงานอุทยานแห่งชาติ, 2560)

จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีอุทยานแห่งชาติมากที่สุดในประเทศ โดยมีจำนวนมากถึง 13 แห่ง จาก 81 แห่งทั่วประเทศ ซึ่งผู้ศึกษาเลือกอุทยานแห่งชาติในจังหวัดเชียงใหม่ที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวมากที่สุด 3 อันดับแรก ในปี พ.ศ. 2560 ได้แก่ อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์อำเภอจอมทอง ดอยสุเทพ-ปุยอำเภอเมืองเชียงใหม่ และห้วยน้ำดังอำเภอแม่แตง ซึ่งมีจำนวนนักท่องเที่ยว 672,389 คน 237,382 คน และ 155,627 คน ตามลำดับ รวมทั้งสิ้น 1,065,398 คน (สำนักงานอุทยานแห่งชาติ, 2560)

ในช่วงฤดูหนาวซึ่งเป็นช่วงเทศกาลท่องเที่ยว และมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากส่งผลให้เกิดปัญหาความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวกขึ้นพื้นฐานเช่น ที่พัก ห้องน้ำ สถานที่จอดรถ การจราจร และรวมถึงแนวโน้มการเติบโตของการท่องเที่ยวจากสถิติข้างต้น จึงทำให้ผู้ศึกษาสนใจและเห็นความสำคัญที่จะศึกษาในหัวข้อแรงจูงใจในการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติจังหวัดเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ และหน่วยงานหรือผู้ประกอบการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับอุทยานแห่งชาติในจังหวัดเชียงใหม่ ในการสร้างความพึงพอใจและตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวอย่างแท้จริง

แนวคิดและทฤษฎี

แนวคิดที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือแรงจูงใจในการท่องเที่ยว หมายถึงสิ่งกระตุ้นให้ผู้บริโภค หรือบุคคลแสวงหาความพึงพอใจด้วยการเดินทางไปท่องเที่ยวในสถานที่หนึ่งๆ ประกอบด้วย 2 ปัจจัยพื้นฐานได้แก่ ปัจจัยผลักดัน (Push Factors) และปัจจัยดึงดูด (Pull Factors) (ฉลองศรี พิมพ์สมพงษ์, 2550 อ้างถึงใน แสงเดือน รตินธร, 2555)

1. ปัจจัยผลักดัน (Push Factors) จากแนวคิดของ Dann (1977 อ้างถึงในแสงเดือน รตินธร, 2555) การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ปัจจัยผลักดันจะประกอบด้วยปัจจัย 5 ด้านได้แก่ 1) ความต้องการตอบสนองทางร่างกาย 2) ความต้องการเดินทางเพื่อโอกาสในการเข้าสังคม 3) ความต้องการที่จะศึกษาเรียนรู้วัฒนธรรม ขนชาติ และการดำรงชีวิต 4) ความต้องการความภูมิใจที่ได้รับในการท่องเที่ยวสถานที่ต่าง ๆ 5) ความต้องการค้นพบสิ่งใหม่

2. จากแนวคิดของ Dann (1977 อ้างในแสงเดือน รตินธร, 2555) และธนวัต คองประเสริฐและคนอื่นๆ (2557) ในการศึกษาครั้งนี้ปัจจัยดึงดูดจะประกอบด้วยปัจจัย 8 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เทศกาลและประเพณี 2) ด้านทรัพยากร ภูมิประเทศ และทำเลที่ตั้งของสถานที่ท่องเที่ยว 3) ด้านภาพลักษณ์และชื่อเสียงของสถานที่ท่องเที่ยว 4) ด้านที่พัก สิ่งอำนวยความสะดวกและการเดินทาง 5) ด้านความหลากหลายของกิจกรรม 6) ด้านค่าใช้จ่าย และค่าครองชีพ 7) ด้านข้อมูลข่าวสารของสถานที่ท่องเที่ยว และ 8) ด้านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

และทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2546) พฤติกรรมผู้บริโภค คือพฤติกรรมกระทำของบุคคลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือก (Select) การใช้ (Use) การซื้อ (Purchase) และการกำจัดส่วนที่เหลือ (Dispose) ผ่านคำถามหรือเครื่องมือที่ช่วยในการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค คือ 6Ws และ 1H

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตเนื้อหา : ประกอบด้วยทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภคผ่านคำถาม 6Ws และ 1H และแนวคิดแรงจูงใจปัจจัยผลัก (Push Factors) ได้แก่ 1) ความต้องการตอบสนองทางร่างกาย 2) ความต้องการเดินทางเพื่อโอกาสในการเข้าสังคม 3) ความต้องการที่จะศึกษาเรียนรู้วัฒนธรรม ขนชาติ และการดำรงชีวิต 4) ความต้องการความภูมิใจที่ได้รับในการท่องเที่ยว สถานที่ต่าง ๆ 5) ความต้องการค้นพบ และปัจจัยดึงดูด (Pull Factor) ได้แก่ 1) ด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เทศกาลและประเพณี 2) ด้านทรัพยากร ภูมิประเทศ และทำเลที่ตั้งของสถานที่ท่องเที่ยว 3) ด้านภาพลักษณ์และชื่อเสียงของสถานที่ท่องเที่ยว 4) ด้านที่พัก สิ่งอำนวยความสะดวกและการเดินทาง 5) ด้านความหลากหลายของกิจกรรม 6) ด้านค่าใช้จ่าย และค่าครองชีพ 7) ด้านข้อมูลข่าวสารของสถานที่ท่องเที่ยว และ 8) ด้านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ขอบเขตประชากรกลุ่มตัวอย่าง : นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติจังหวัดเชียงใหม่ที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวมากที่สุด 3 อันดับแรก ในปี พ.ศ. 2560 ได้แก่ อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์อำเภอจอมทอง ดอยสุเทพ-ปุยอำเภอเมืองเชียงใหม่ และห้วยน้ำดังอำเภอแม่แตง ซึ่งมีจำนวนนักท่องเที่ยว 672,389 คน 237,382 คน และ 155,627 คน ตามลำดับ รวมทั้งสิ้น 1,065,398 คน (สำนักงานอุทยานแห่งชาติ, 2560) กำหนดขนาดตัวอย่างจำนวน 384 ราย โดยใช้การเปิดตารางขนาดตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973 อ้างถึงใน จักรกฤษณ์ สาราญใจ, 2544) และกำหนดตัวอย่างตามสัดส่วนของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด จะได้จำนวนตัวอย่างของ อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ อำเภอจอมทอง 242 ตัวอย่าง ดอยสุเทพ-ปุยอำเภอเมืองเชียงใหม่ 84 ตัวอย่าง และห้วยน้ำดังอำเภอแม่แตง 58 ตัวอย่าง รวม 384 ราย

2. วิธีการศึกษา

ข้อมูลและแหล่งข้อมูล : รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 384 ราย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพรายได้เฉลี่ยต่อเดือน จังหวัดที่พักอาศัยปัจจุบัน และจำนวนการมาเที่ยวอุทยานแห่งชาติ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลพฤติกรรมท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ตามแนวคิด 6Ws และ 1H

ส่วนที่ 3 ข้อมูลระดับความสำคัญของแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ตามแนวคิดปัจจัยผลัก (Push Factors) และปัจจัยดึงดูด (Pull Factors) ใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ; ระดับคะแนน ประกอบด้วย มากที่สุด; 5 มาก; 4 ปานกลาง; 3 น้อย; 2 และน้อยที่สุด; 1

ส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติจังหวัดเชียงใหม่

4.การพัฒนาแบบสอบถาม : ร่างแบบสอบถามโดยอ้างอิงจาก เจนจิรา บรรจงนิ๊ก (2555) ธนวัต คองประเสริฐ และคนอื่นๆ (2557) และธรรณชนก เพชรานนท์ (2559) โดยเพิ่มคำถามให้ตรงวัตถุประสงค์ของการศึกษา ทดลองเก็บแบบสอบถามจำนวน 20 ชุด (Pilot Test) และปรับแก้แบบสอบถามตามข้อคิดเห็นที่ได้จาก Pilot Test เพื่อให้ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ในการเก็บข้อมูลมากที่สุด

5.การวิเคราะห์ข้อมูล : ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา นำเสนอในรูปแบบของตารางแจกแจงความถี่ ร้อยละและค่าเฉลี่ย โดยมีเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย 5 ระดับ (รัชภูมิ สหสมัย, 2555)

ผลการศึกษา

ข้อมูลพฤติกรรมนักท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ตามแนวคิด 6Ws และ 1H

จากการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพศหญิง อายุระหว่าง 21 – 30 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพลูกจ้าง/พนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้ต่อเดือนช่วง 15,001 – 30,000 บาท มีที่พักอาศัยปัจจุบันอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่ เดินทางมาท่องเที่ยวโดยรถยนต์ส่วนตัว เป็นนักท่องเที่ยวระหว่างวันหยุด ต้องการต้องการชมวิทิวทัศน์ที่สวยงามของสถานที่ท่องเที่ยว มีวัตถุประสงค์เพื่อพักผ่อนหย่อนใจในวันหยุด ตนเองเป็นผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจ ท่องเที่ยวช่วงฤดูหนาว วางแผนการเดินทางท่องเที่ยวด้วยตนเอง พักค้างคืน 1 คืน ในรูปแบบลานกางเต็นท์ กำหนดวันท่องเที่ยวล่วงหน้า หาข้อมูลก่อนออกเดินทาง ผ่านโซเชียลมีเดีย มีความพอใจในการท่องเที่ยวระดับมาก และจะกลับมาเที่ยวอีกแน่นอน กิจกรรมที่ทำในระหว่างท่องเที่ยวคือชมวิธรรมชาต

ข้อมูลระดับความสำคัญของแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเชียงใหม่ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ตามแนวคิดปัจจัยผลัก (Push Factors) และปัจจัยดึงดูด (Pull Factors)

ปัจจัยผลักและปัจจัยดึงดูดเรียงตามระดับความสำคัญสูงสุดและ ปัจจัยย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดแสดงตามตารางที่ 1 และตารางที่ 2

ตารางที่ 1 ปัจจัยผลักเรียงตามระดับความสำคัญสูงสุดและปัจจัยย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

สำคัญลำดับที่	ปัจจัยดึงดูด	ค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญ (แปลผล)	ปัจจัยย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
1	ด้านความต้องการตอบสนองทางด้านร่างกาย	4.04 (สำคัญมาก)	การได้รับความสุขจากการได้ท่องเที่ยว
2	ด้านความต้องการค้นพบสิ่งใหม่	3.91 (สำคัญมาก)	การมีประสบการณ์การท่องเที่ยวในสถานที่แปลกใหม่
3	ด้านความต้องการเดินทางเพื่อโอกาสในการเข้าสังคม	3.69 (สำคัญมาก)	การทำกิจกรรมกับร่วมเพื่อนฝูงระหว่างการท่องเที่ยว
4	ด้านความต้องการความภูมิใจที่ได้รับในการท่องเที่ยว	3.47 (สำคัญปานกลาง)	ความรู้สึภูมิใจว่าได้มาท่องเที่ยวที่อุทยานแห่งชาติดังกล่าว
5	ด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เทศกาล และประเพณี	3.56 (สำคัญมาก)	ความงดงามของศิลปกรรมล้านนาไทยเช่น รูปปั้นรูปวาดภายในวัด

สำคัญลำดับที่	ปัจจัยตั้งผลึก	ค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญ (แปลผล)	ปัจจัยย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
6	ด้านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	3.55 (สำคัญมาก)	ความเต็มใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ในสถานที่ท่องเที่ยว
7	ด้านความหลากหลายของกิจกรรม	3.54 (สำคัญมาก)	แหล่งท่องเที่ยวมีกิจกรรมที่น่าสนใจ
8	ด้านข้อมูลและข่าวสารของสถานที่ท่องเที่ยว	3.51 (สำคัญมาก)	มีการรีวิวสถานที่ท่องเที่ยวจากนักท่องเที่ยวตามสื่อออนไลน์ เช่น เฟสบุ๊ก ฟันทิป

ตารางที่ 2 ปัจจัยตั้งจุดเรียงตามระดับความสำคัญสูงสุดและปัจจัยย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

สำคัญลำดับที่	ปัจจัยตั้งจุด	ค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญ (แปลผล)	ปัจจัยย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
1	ด้านทรัพยากร ภูมิประเทศและทำเลที่ตั้ง	4.21 (สำคัญมาก)	ความสวยงามของวิวทิวทัศน์
2	ด้านที่ภาพลักษณ์และชื่อเสียงของสถานที่ท่องเที่ยว	3.82 (สำคัญมาก)	เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับการชื่นชมในหมู่นักท่องเที่ยว
3	ด้านที่ปัจจัยอำนวยความสะดวกและการเดินทาง	3.71 (สำคัญมาก)	ความปลอดภัย
4	ด้านค่าใช้จ่ายและค่าครองชีพ	3.69 (สำคัญมาก)	ความคุ้มค่าของค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว
5	ด้านความต้องการเพื่อจะศึกษาเรียนรู้วัฒนธรรม ชนชาติ การดำรงชีวิต	3.41 (สำคัญปานกลาง)	เรียนรู้วัฒนธรรมที่แตกต่างของชุมชนท้องถิ่น บริเวณสถานที่ท่องเที่ยว

อภิปรายผลการศึกษา

โดยในแต่ละปัจจัยของปัจจัยหลักและตั้งจุดอภิปรายได้ดังต่อไปนี้

ปัจจัยผลึกด้านความตอบสนองทางด้านร่างกาย พบว่าปัจจัยย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการได้รับความสุขจากการท่องเที่ยว ซึ่งไม่สอดคล้องกับการผลศึกษาอื่นที่นำมาเปรียบเทียบ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความแตกต่างกันของภูมิภานาที่อาศัย และอาชีพของนักท่องเที่ยว

ด้านความต้องการเดินทางเพื่อโอกาสในการเข้าสังคม พบว่าปัจจัยย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนฝูงระหว่างการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของธนวัต คองประเสริฐและคนอื่นๆ (2557) และธรรณชนก เพชรานนท์ (2559)

ด้านความต้องการเพื่อจะศึกษาเรียนรู้วัฒนธรรม ชนชาติ การดำรงชีวิต พบว่าปัจจัยย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เรียนรู้วัฒนธรรมที่แตกต่างของชุมชนท้องถิ่นบริเวณสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลศึกษาของเจนจิรา บรรจงนิก (2555) และธรรณชก เพชรานนท์ (2559) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก อุทยานแห่งชาติจังหวัดเชียงใหม่ตั้งอยู่ในพื้นที่สูง และมีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ชนเผ่า จึงเป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวที่ต้องการเรียนรู้ความหลากหลายทางวัฒนธรรม

ด้านความต้องการความภูมิใจที่ได้รับในการท่องเที่ยว พบว่าปัจจัยย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือความรู้สึกภูมิใจว่าได้มาท่องเที่ยวที่อุทยานแห่งชาติดังกล่าว ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลศึกษาอื่นที่นำมาเปรียบเทียบ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความแตกต่างกันของ ช่วงอายุ และระดับรายได้

ด้านความต้องการค้นพบสิ่งใหม่ การศึกษาครั้งนี้ พบว่าปัจจัยย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการมีประสบการณ์การท่องเที่ยวในสถานที่แปลกใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ธรรณชก เพชรานนท์ (2559) ธนวัต คองประเสริฐและคนอื่นๆ (2557) และเจนจิรา บรรจงนิก (2555)

ปัจจัยดึงดูดด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมเทศกาล และประเพณี พบว่าปัจจัยย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือความงดงามของศิลปกรรมล้านนาไทย เช่นรูปปั้น รูปวาดภายในวัด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของธนวัต คองประเสริฐและคนอื่นๆ (2557) และเจนจิรา บรรจงนิก (2555)

ด้านทรัพยากร ภูมิประเทศและทำเลที่ตั้ง พบว่าปัจจัยย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือความสวยงามของวิวทิวทัศน์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของธนวัต คองประเสริฐและคนอื่นๆ (2557) และเจนจิรา บรรจงนิก (2555)

ด้านที่ภาพลักษณ์และชื่อเสียงของสถานที่ท่องเที่ยว พบว่าปัจจัยย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับการชื่นชมในหมู่นักท่องเที่ยว ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลศึกษาอื่นที่นำมาเปรียบเทียบ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก อุทยานแห่งชาติจังหวัดเชียงใหม่ มีชื่อเสียงมากในประเทศไทยเช่นอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ ที่มีระดับความสูงที่สุดในประเทศ และลักษณะทางกายภาพที่แตกต่างกันทั้งสภาพภูมิอากาศ และวิวทิวทัศน์ ซึ่งแตกต่างจากสถานที่ท่องเที่ยวของการศึกษาอื่นที่นำมาเปรียบเทียบ

ด้านที่พาส่องอำนวยความสะดวกและการเดินทาง พบว่าปัจจัยย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือความปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของธรรณชก เพชรานนท์ (2559)

ด้านความหลากหลายของกิจกรรม พบว่าปัจจัยย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือแหล่งท่องเที่ยวมีกิจกรรมที่น่าสนใจ ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาอื่นที่นำมาเปรียบเทียบ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก อุทยานแห่งชาติจังหวัดเชียงใหม่ ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวจำนวนมาก ส่งผลให้กิจกรรมในการท่องเที่ยวมีจำนวนมาก

ด้านค่าใช้จ่ายและค่าครองชีพ พบว่าปัจจัยย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือความคุ้มค่าของค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของเจนจิรา บรรจงนิก (2555)

ด้านข้อมูลและข่าวสารของสถานที่ท่องเที่ยว พบว่าปัจจัยย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือมีการรีวิวสถานที่ท่องเที่ยวจากนักท่องเที่ยวตามสื่อออนไลน์ เช่นเฟซบุ๊ก ฟันทิป ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลศึกษาอื่นที่นำมาเปรียบเทียบ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก อุทยานแห่งชาติจังหวัดเชียงใหม่ ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก เนื่องจากมีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงามหลายแห่ง ส่งผลให้มีการมีรีวิวสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ตามสื่อออนไลน์จำนวนมาก ซึ่งต่างจากสถานที่ท่องเที่ยวอื่นที่นำมาเปรียบเทียบ ที่เด่นในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ และการค้าขายแดน

ด้านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พบว่าปัจจัยย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือความเต็มใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ในสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลศึกษาอื่นที่นำมาเปรียบเทียบ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การศึกษาครั้งนี้เฉพาะเจาะจงด้านสถานที่ท่องเที่ยวซึ่งเป็นอุทยานแห่งชาติในจังหวัดเชียงใหม่

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยว ในช่วงวันหยุดและฤดูหนาวทางอุทยานแห่งชาติควรเตรียมความพร้อมทางด้านสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวช่วงฤดูหนาว และเพิ่มกิจกรรมและ ประชาสัมพันธ์ทางสื่อออนไลน์ให้เห็นความสวยงามของอุทยานแห่งชาติ ในช่วงนอกช่วงฤดูเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยวมากขึ้น

ด้านปัจจัยผลักอุทยานแห่งชาติจังหวัดเชียงใหม่ควร เพิ่มความพร้อมทางด้านสถานที่ท่องเที่ยวให้มากขึ้น เข้มงวดกับการทิ้งขยะลงพื้นโดยเพิ่มจำนวนถังขยะ การสูบบุหรี่ในพื้นที่ห้าม จัดการระบบเส้นทางการสัญจรในสถานที่ท่องเที่ยวให้ดีขึ้น และส่งเสริมการท่องเที่ยวนอกช่วงฤดูหนาว พัฒนากิจกรรมในสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อให้มีความแปลกใหม่ และเป็นที่น่าสนใจ

ด้านปัจจัยดึงดูด อุทยานแห่งชาติจังหวัดเชียงใหม่ควรรักษาระดับทัศนียภาพของสถานที่ท่องเที่ยวให้สวยงาม เข้มงวดกับการทำลายธรรมชาติในสถานที่ท่องเที่ยว เพิ่มระดับการตรวจสอบในเรื่องการดื่มสุรา และเสียงรบกวนในเวลากลางคืน ประชาสัมพันธ์ความสวยงามของวิวทิวทัศน์ บรรยากาศการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว และกิจกรรมที่น่าสนใจและหลากหลาย ของอุทยานแห่งชาติจังหวัดเชียงใหม่ เป็นประจำทุกปี

บรรณานุกรม

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2562). *รายงานภาวะเศรษฐกิจการท่องเที่ยว 2563*. สืบค้นจาก

<https://www.mots.go.th/download/TourismEconomicReport/4-1TourismEconomicVol4.pdf>

จักรกฤษณ์ ส้าราญใจ. (2544). *การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเพื่อการวิจัย*. สืบค้นจาก

http://www.jakkrit.lpru.ac.th/pdf/27_11_44/9.pdf

เจนจิรา บรรจงนึก. (2555). *แรงจูงใจและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวจังหวัดน่าน*.

(วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์).

ธนวัต ครองประเสริฐ, สมชนก ภาสกรจรัส, และพันธุมดี เกตตะ. (2557). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประเภทนักท่องเที่ยวญี่ปุ่น

ในจังหวัดเชียงใหม่. *วารสารวิทยาการจัดการ (สาขาพาณิชยศาสตร์และการบัญชี)*, 31(2), 1-33.

ธรรณูชนก เพชรานนท์. (2559). แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตพื้นที่การค้าชายแดน

จังหวัดเชียงราย. *วารสารสุทธิปริทัศน์ (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 30(94)

รัชภูมิ สมสมัย. (2555). *เกณฑ์การแปลผลคะแนนเฉลี่ยจากแบบ Rating Scale*. สืบค้นจาก

<https://sornorpoom.files.wordpress.com/2012/03/e0b897e0b8b5e0b988e0b8a1e0b8b2e0b882e0b8ade0b887e0b980e0b881e0b893e0b891e0b98c-14-march.pdf>

สำนักงานอุทยานแห่งชาติ. (2560). *สถิตินักท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติ*. สืบค้นจาก

<http://portal.dnp.go.th/Content/nationalpark?contentId=20014>

ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2546). *การบริหารการค้าปลีก*. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.

แสงเดือน รตินธร. (2555). ปัจจัยผลักดันและปัจจัยดึงดูดที่มีผลต่อนักท่องเที่ยวชาวจีนในการตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวใน

ประเทศไทย. *วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (ภาควิชาการท่องเที่ยว)*, 18(2), 84-104.